

UDK:(083.1)(4-672EEZ):338.266:368.023.5:351.82+368.029

Dr Zoran D. Radović¹

PROPISI EVROPSKE UNIJE

NOVA DIREKTIVA O DISTRIBUCIJI OSIGURANJA

Direktiva 2008/92/EU koja reguliše rad posrednika u delatnosti osiguranja izmenjena je Direktivom o distribuciji osiguranja 2016/97/EU (*The Insurance Distribution Directive 2016/97/EU*, dalje u tekstu IDD), koja će se primenjivati od februara 2018. godine.

Nova direktiva stavila je težište na distribuciju (*distribution*), a ne na posrednike (*intermediaries*) u osiguranju.

IDD ne propisuje maksimalnu harmonizaciju nacionalnog prava zemalja članica EU već stvaranje minimalnog pravnog okvira, dozvoljavajući da države članice predvide i strožije uslove u cilju veće zaštite potrošača, tj. korisnika usluga osiguranja.

IDD utvrđuje pravila koja se odnose na distribuciju osiguranja i reosiguranja u EU. Pod distribucijom osiguranja (*insurance distribution*) podrazumeva se sledeće: davanje saveta i predloga za zaključenje ugovora o osiguranju i postavljanja odštetnog zahteva osiguravaču.

Pod posrednikom u osiguranju (*insurance intermediary*, dalje u tekstu: posrednik) podrazumeva se pravno ili fizičko lice koje ne predstavlja poduhvat osiguranja ili službenika poduhvata i, koji aktivnosti u vezi sa distribucijom osiguranja preuzima za određenu nagradu.

Posrednici u osiguranju se registruju kod nadležnog tela države članice. Od država članica se očekuje da pre nego što posredniku izdaju dozvolu za rad utvrde da li on poseduje potrebno znanje i sposobnost za uspešno obavljanje poverenog posla.

Direktivom 2009/138/EC za posrednike u neživotnom osiguranju (deo A Aneksa I) predviđena su sledeća minimalna znanja:

- o merodavnom pravu koje se odnosi na distribuciju proizvoda osiguranja, relevantnom socijalnom i radnom pravu

¹ Autor prikaza je doktor pravnih nauka, naučni saradnik Instituta za uporedno pravo u Beogradu, u penziji
I-mejl: zoran-radovic@hotmail.com

Rad je primljen: 11. 9. 2017.

Rad je prihvaćen: 13. 9. 2017.

- o utvrđivanju potreba kupca
- o tržištu osiguranja
- o poslovnoj etici
- o finansijskoj sposobnosti.

Istom direktivom, za posrednike u životnom osiguranju (Aneksom II) propisana su sledeća minimalna znanja:

- o polisi osiguranja, uključujući uslove osiguranja i garantovane beneficije penzionog sistema relevantne države članice EU
- o ugovornom pravu osiguranja, pravu o zaštiti potrošača i pravu o zaštiti ličnih podataka
- o postavljanju zahteva osiguravaču za naknadu
- o utvrđivanju potrebe kupca
- o poslovnoj etici
- o finansijskoj sposobnosti.

Posrednik ima obavezu da zaključi ugovor o osiguranju koji pokriva njegovu odgovornost za slučaj nehatnog poslovanja na iznos od 1.250.000 evra po jednom štetnom događaju ili na ukupan iznos od 1.850.000 evra. O adekvatnoj finansijskoj sposobnosti posrednika brine se država članica u kojoj je posrednik registrovan i ima obavezu da utvrdi:

- ime, adresu i registarskih broj posrednika
- kategoriju posrednika.

Države članice su dužne da obezbede da posrednici uvek postupaju pošteno, savesno i profesionalno u najboljem interesu kupaca njihovih usluga. Pre nego što se ugovor o osiguranju zaključi, posrednik je dužan da kupca obavesti o sledećem:

- svom identitetu i adresi
- registru u koji je upisan i
- da li posluje za račun kupca ili osiguravača.

Od posrednika se očekuje da utvrdi kakve potrebe kupac ima u vezi sa osiguranjem što bi mu omogućilo da mu da adekvatnu informaciju o proizvodu osiguranja. Ugovor o osiguranju koji je posrednik predložio kupcu mora da zadovolji kupčeve zahteve i potrebe. Informacija o proizvodu osiguranja mora biti sastavljena u pismenoj formi sa sledećim sadržajem:

- vrsta osiguranja
- osiguravajuće pokriće (najvažniji pokriveni rizici)
- suma osiguranja
- isključeni rizici
- obaveze osiguranika kod stupanja na snagu osiguranja
- obaveze osiguranika u toku trajanja osiguranja
- obaveze kod postavljanja zahteva osiguravaču za naknadu.

Potrebno je da države članice propišu koje podatke su posrednici dužni pravovremeno da saopšte kupcu, a odnose se na prirodu naknade usluga posrednika.

- Ako je osnova za naknadu nagrada (fiksni iznos), da li nagradu posredniku neposredno plaća kupac
- Ako je osnova za naknadu provizija, da li je ona uključena u premiju osiguranja.

Posrednici su dužni da preduzmu sve mere kako bi se utvrdilo da li postoji sukob interesa medju njima, uključujući pritom njihove menadžere i zaposlene službenike.

Zemlje članice treba da propišu krivične i administrativne sankcije zbog nepoštovanja nacionalnih propisa donetih za primenu IDD. Nadležno telo, kome je poverena primena IDD, imaće pravo nadzora i izricanja administrativnih kazni.

U odnosu na prethodnu direktivu, IDD proširuje krug lica na koje se odnosi, tj. uključuje sva lica ili institucije koje na razne načine učestvuju u prodaji usluga osiguranja.

Procenjuje se da se zbog stupanja na snagu IDD premija osiguranja neće povećati.

Izvori

- Directive (EU) 2016/97 of the European parliament and of the Council of 20 January 2016. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT?uri=CELEX%3A32016L0097>
- David Maria Marino / Andrea Pantaleo, The new Insurance Distribution Directive, published March 31, 2016, <https://dlapier.com/en/italy/insights/publications/2016/04/insurance-distribution-directive/>
- Simona Drevenšek, *Direktiva o zavarovalnem posredovanju v ospredje postavlja pomen zaščito potrošnikov*, Delo, Ljubljana, 05.09.2017.